

Afprøvning af insektværn mod *Campylobacter* – opfølgingsprojekt finansieret af FAF 2018

Marianne Sandberg, Landbrug & Fødevarer (msa@lf.dk)

Campylobacter er hyppig årsag til maveonde hos mennesker i Europa. *Campylobacter* er vidt udbredt i naturen (fugle, dyr og jord). Fluer kan indeholde *Campylobacter* og flyve ind gennem ventiler i kyllingehusene og smitte kyllingeflokkene. Kyllingekød forurenede med *Campylobacter*, der krydskontaminerer salat og andet i køkkenet, regnes som en vigtig årsag til infektion hos mennesker.

I somrene 2017 og 2018 blev der afprøvet insektværn af forskellig slags på 10 slagtekyllingehuse (huse der var med i L&F 2015/2016- og DTU-projekter). På billedet til højre ses prototype 1 fra L&F's 2015/2016 projekt, hvor net er fæstet med velcro tillysningsplade og væg. Det er nødvendigt at forbedre velcro-fæstemekanismen, men ellers fungerer den godt. L&F anbefaler derfor p.t. andre løsninger (se bagsiden). I alle insektværn projekterne har glasfibernet af typen Phifer vist sig at være det mest holdbare.

Der var i underkanten af 20 procent point færre flokke med *Campylobacter* i huse med insektværn i afprøvningerne i 2017 og 2018. Det betyder, at hvis 2 af de ca. 4 flokke, der produceres i et hus i sommersæsonen, er positive, for *Campylobacter* (50% forekomst), vil insektværnet bidrage til reduktion af knapt en af de positive flokke hvert år.

Afprøvningen i L&F projekt 2016 viste dog kun 4 procent point færre flokke med *Campylobacter* i huse med insektværn. I tilsvarende situation som ovenfor, bidrager insektværnet kun til 1 positive flok mindre hvert 6. år. Den varierende effekt af insektværn kan skyldes variation i antal fluer (vejrforhold), og at anden smittebeskyttelse ikke altid er tilstrækkelig god. I projekter udført af DTU med producenter, der er meget gode til generel smittebeskyttelse, var der ca. 30 procent point færre *Campylobacter*-positive flokke i huse med insektværn.

Erfaringen fra andre europæiske lande (EU-projektet CAMCON) har vist, at generel smittebeskyttelse er afgørende for, at insektværnet skal have stor effekt. *Campylobacter* smitter ofte på andre måder end med fluer, f.eks. gennem åbne døre, ikke-optimal, gnaverbekæmpelse og via forurenede strøelse og foder. Endvidere kan flokken smittes via nedfald af *Campylobacter* kontaminerede-fugleklatter fra ventilationsskorstene.

Hvis du scorer godt på audit af KIK eller ASQP og adfærdsmæssigt dagligt gennemfører en høj smittebeskyttelse, men alligevel har meget *Campylobacter* i sommerperioden, kan insektværn måske være noget for dig.

Insektværn-systemer på markedet

Fluenet.dk forhandler insektværn, der dækker hele væggen og dermed ventilerne (<https://fluenet.dk/>). Insektværnet kræver, ved normale forhold, kun rengøring efter hvert hold (og oftest sjældnere).

SKOV A/S har lanceret et flueværn, der er designet til at dække DA 1200 vægventilen eller andre ventiler med samme mål (**Nils Riis, Skov.com**). Net-arealet (kasse-formet) er så stort, at 50% kan stoppes til uden at ventilationen påvirkes. Nettet i denne løsning kan rengøres og skiftes ud enkeltvis, hvis de går i stykker.

Nihe Aps forhandler insektværn der passer til ventilations skorstene (nielsborre@nihe.dk). Skorstens-modellen er anvendt på Island i en årrække og er selvrensende under normale forhold. Nettet er billigt, og modellen skiftes hver sæson eller sjældnere.

Mange tak for bidrag til L&F insektværn-projekter fra 2014-2019:

Producenter, der stillede deres huse til disposition for afprøvninger, Birthe Hald (DTU), Palle Vinstrup (Kolding Landboforening), Camilla Fisker (Skov), Martin Rishøj Jensen (Skov), Niels Dybdal (Dachs), Lasse Kiel Madsen (Munters), Mads Nielsen (kyllingeproducent), Claus Bjørn (kyllingeproducent), Lene Lund Lindegaard (L&F), Jørn Bech (Teknologisk Institut), Hans Roesgaard (Roesgaard Byg ApS), Niels Borre (konsulent net-løsninger), Karen Margrethe Balle (HKScan), Tommy Didriksen (Danpo), Niels Riis (Skov), Poul Erik Virenfeldt (Skov) og OK-miljø.

